

Національна академія наук України
Інститут скінтіляційних матеріалів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту скінтіляційних
матеріалів НАН України

«   » 20 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка та управління проектами

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальності 105 – Прикладна фізика та наноматеріали

132 – Матеріалознавство

освітньо-наукова програма – підготовки доктора філософії в галузях
природничих наук і механічної інженерії

2021 навчальний рік

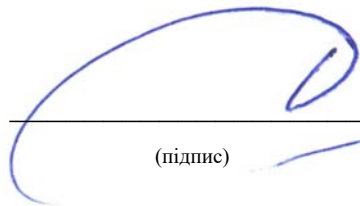
Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою Інституту
сцинтиляційних матеріалів НАН України від 25.08.2021 року, протокол № 9

Розробники програми:

Сліпченко Микола Іванович, доктор фіз.-мат. наук, професор

Даниленко Юлія Анатоліївна, кандидат технічних наук

Гарант освітньо-наукової програми за спеціальністю «132 – Матеріалознавство»

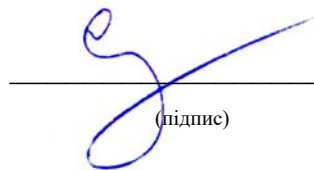

(підпис)

Б.В. Гриньов

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-наукової програми за спеціальністю «105 – Прикладна фізика та
наноматеріали»

(підпис)

О.В. Сорокін

(прізвище та ініціали)

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Підготовка та управління проектами» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії (третій рівень вищої освіти) за спеціальностями «105 – Прикладна фізика та наноматеріали» та «132 – Матеріалознавство».

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є: формування у аспірантів уявлень про загальні правила підготовки наукових публікацій, патентів, проектів, дисертацій, наукових презентації та доповідей, набуття базових компетенцій з права інтелектуальної власності, зокрема щодо законодавства та системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, їх критеріїв правової охорони та строків чинності майнових прав, оцінки, комерціалізації, та договірних способів розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності, створення об'єктів інтелектуальної власності, здійснення патентних досліджень за базами даних Укрпатенту, регіональних відомств та Всесвітньої організації інтелектуальної власності, набуття прав (державна реєстрація прав) на об'єкти права інтелектуальної власності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з функціями та класифікацією сучасної наукової літератури;
- ознайомлення з різними типами наукових статей та загальними правилами їхнього написання;
- практичне застосування інструментів сучасного літературного пошуку та користання реферативними базами даних, а також програмним забезпеченням для цитування літератур;
- ознайомлення з основними вимогами до написання дисертаційної роботи;
- набуття практичних навичок підготовки наукових презентацій;
- ознайомлення з основами патентування, авторського права, інтелектуальної власності юридичними та практичними аспектами у цій сфері;
- ознайомлення з принципами написання та подання проектів науково-дослідних робіт на конкурсні програми, персональні та колективні гранти;
- ознайомлення з принципами академічної доброчесності і інструментами перевірки текстів на плагіат;
- розвиток здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- розвиток здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- набуття здатності працювати в міжнародному контексті.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: правову систему України щодо наукової діяльності; види наукової продукції, зокрема винаходи та корисні моделі; виявлення та оформлення об'єктів інтелектуальної власності; основні канони написання наукового тексту і правила його оформлення; основні бази науково-технічних даних і електронні наукові бібліотеки, розміщені в Інтернеті; систему атестації кадрів вищої кваліфікації і порядок присвоєння вчених звань та наукових ступенів; вимоги щодо академічної доброчесності та методи перевірки наукових публікацій на їх оригінальність.

вміти: працювати з різними видами наукової і навчальної літератури; проводити пошук наукової літератури у світових інформаційних ресурсах; виявляти та оформляти результати наукових досліджень, зокрема об'єктів інтелектуальної власності; готувати наукові публікації та презентації; готувати та подавати запити на участь у конкурсах грантах, тощо.

Характеристика навчальної дисципліни

Тип	Нормативна дисципліна
Форма навчання	Денна
Рік підготовки	1, 2
Семестр	3
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Лекції (аудиторні години)	72
Самостійна робота	108
Контроль	Залік, іспит

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Інтелектуальна власність та патентознавство.

Тема 1. Поняття і система управління інтелектуальною власністю. Виникнення і набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. Управління інтелектуальною власністю. Недобросовісна конкуренція її види, механізми попередження, виявлення та протидії, відповідальність за порушення прав.

Тема 2. Творчість як вид інтелектуальної праці. Методи створення об'єктів прав промислової власності. Методи постановки і вирішення творчих задач на прикладі винахідництва.

Тема 3. Патентна патентно-інформаційні дослідження об'єктів прав промислової власності. Патентно-інформаційні ресурси. Патентний формуляр.

- Тема 4.** Правова охорона об'єктів промислової власності.
- Тема 5.** Оформлення документів на винахід (корисну модель). Знаходження аналогів. Складання формули винаходу (корисної моделі). Особливості оформлення документів для реєстрації промислового зразка.
- Тема 6.** Правова охорона авторських та суміжних прав. Державна реєстрація авторських прав. Оформлення заявки для реєстрації авторського права.
- Тема 7.** Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона комерційної таємниці. Правова охорона «ноу-хау». Право на наукове відкриття. Право на раціоналізаторську пропозицію. Реєстрація комп'ютерної програми.
- Тема 8.** Міжнародний захист інтелектуальної власності. Особливості міжнародної заявки на винахід.

Розділ 2. Управління проектами

- Тема 9.** Вступ до управління проектами. Поняття проекту. Зміст управління проектами. Зв'язок між управлінням проектами, управлінням операційної діяльністю і організаційною стратегією. Керівник проекту і команда проекту. Зацікавлені сторони проекту. Життєвий цикл проекту. Активи процесів і фактори середовища організації
- Тема 10.** Процеси управління проектами. Поняття процесу управління проектами. Група процесів ініціації. Група процесів планування. Група процесів виконання. Група процесів моніторингу та контролю. Група процесів закриття. Статут проекту. Розробка статуту проекту. Зміст статуту проекту.
- Тема 11.** Ієрархічна структура робіт. Поняття і зміст ієрархічної структури робіт. Характеристики ієрархічної структури робіт. Визначення складу робіт в ІСР. Визначення ролей в проекті. Основні аспекти визначення ролей в проекті. Матриця відповідальності проекту. План управління людськими ресурсами.
- Тема 12.** Планування ходу робіт. Основні вимоги до планування ходу робіт. Планування мереж. Управління вартістю проекту. Планування вартості проекту. Оцінка вартості проекту. Контроль вартості проекту. Метод освоєного обсягу.

Тема 13. Управління якістю проекту. Основні положення управління якістю проекту. Планування управління якістю. Забезпечення якості проекту. Контроль якості проекту. Управління комунікаціями проекту. Основні положення управління комунікаціями проекту. Планування управління комунікаціями. Комунікаційні моделі, технології і методи.

Тема 14. Оцінка ефективності проектів. Параметри оцінки ефективності. Прості методи оцінки. Дисконтовані методи оцінки. Управління ризиками проекту. Основні положення управління ризиками проекту. План управління ризиками. Ідентифікація та аналіз ризиків. Планування реагування на ризики.

Тема 15. Вітчизняні та міжнародні грантові організації. Пошук партнерів. Основні етапи підготовки наукових проектів з фундаментальних та прикладних досліджень для участі в конкурсах НФД і міжнародних програмах

Розділ 3. Підготовка наукових доповідей та публікацій. Підготовка дисертаційної роботи

Тема 16. Організація наукової діяльності в Україні. Організаційна інфраструктура науки. Система управління академічною та вузівською наукою. Пріоритетні напрямки розвитку вітчизняної науки і техніки. Види наук, наукових спеціальностей і посад в Україні. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації (аспірантури та докторантури). Наукові ступені і вимоги до їхніх здобувачів. Порядок присудження вчених звань в Україні. Вимоги та порядок написання дисертацій. Методика написання дисертації. Окремі вимоги до написання дисертації.

Тема 17. Наукова література, її функції, специфіка та класифікація. Критерії вибору журналу для подання публікацій. Тематика та охоплення журналу, рейтинг та репутація журналу. Особливості наукових публікацій, науковий стиль та критерії якісної публікації. Типи публікацій та їх структура. Загальні та специфічні вимоги до публікації. Процедура подання рукопису до редакції журналу. Загальні правила для послідовного викладення наукових результатів. Як вдало обрати назву статті, написати вступ, обговорення результатів, описати експеримент.

Реферат та висновки. Пошук літературних джерел, робота з літературними базами. Вибір джерел для цитування. Використання програм для зберігання, каталогування та автоматичного цитування джерел у документах та презентаціях.

Тема 18. Наукометричні та бібліометричні методи оцінки наукових публікацій та журналів. Загальна характеристика наукометричних світових ресурсів (SCOPUS, WoS). Квартилі. Наукові соціальні мережі. ResearchGate. Системи ідентифікації та наукометричні показники для вчених. Google Scholar, Scholar, WebofScience, ORCID. Індекс Гірша, переваги та недоліки.

Тема 19. Підготовка наукових презентацій.

Тема 20. Основні поняття і вимоги академічної доброчесності при підготовці публікацій результатів наукових досліджень.

Тема 21. Консультація перед іспитом. Іспит.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
1	2	3	4	5	7
Тема 1.	10	4			6
Тема 2.	10	4			6
Тема 3	10	4			6
Тема 4	5	2			3
Тема 5	10	4			6
Тема 6	5	2			3
Тема 7.	5	2			3
Тема 8.	5	2			3
Тема 9.	10	4			6
Тема 10.	10	4			6

Тема 11.	10	4			6
Тема 12.	10	4			6
Тема 13.	10	4			6
Тема 14.	10	4			6
Тема 15.	10	4			6
Тема 16.	10	4			6
Тема 17.	10	4			6
Тема 18.	10	4			6
Тема 19.	5	2			3
Тема 20.	5	2			3
Тема 21.	10	4			6
Усього годин	180	72			108

4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ознайомлення з системою РІТ НОД	10
2.	Ознайомлення з нормативною документацією НАНУ щодо трансферу технологій	10
3.	Ознайомлення з системою управління ОІВ НАНУ	10
4.	Складання заявки на винахід або корисну модель за результатами дисертаційної роботи	10
5.	Складання тез наукового доповіді на конференцію	10
6.	Написання проекту наукової статті	20
7.	Підготовка презентації за результатами власних досліджень	10
8.	Поняття та основні складові етики наукової діяльності	8
9.	Підготовка проекту за конкурсом молодіжних проектів НАНУ	20
	Разом	108

5. Методи контролю

Усні відповіді на запитання до залікового завдання.

Письмові відповіді на запитання екзаменаційного завдання

6. Розподіл балів, які отримують

Самостійна робота	Поточний контроль (залік)	Підсумковий контроль (іспит)	Сума
30	20	50	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

7. Рекомендована література

Базова

1. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.;
2. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 539 с. ;
3. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с. .
4. Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник / Ю.М. Кузнєцов – К.: ТОВ "Кондор", 2005. – 428 с., 2-е видання, перероблене і доповнене, 2009. – 446 с.
5. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 244 с. Доступ: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/31664>

6. Мікульонок І.О. Складання та подання заявки на винахід і заявки на корисну модель: навч. посіб. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 116 с.
7. Альтшуллер Г. С. Найти идею: Введение в ТРИЗ – теорию решения изобретательских задач. 4-е изд. – М.: Альпина Паблишер, 2011.
8. Баганов В.Ю. Управление проектами. – Иркутск: Изд-во БГУ, 2018. – 152 с.
9. Грей К. Ф., Ларсон Э. У. Управление проектами: Учебник / Пер. с англ. пятого, полностью перераб. изд. — М.: Дело и сервис, 2013.
10. Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерогге Н. Г. Управление проектами: Учеб. пособие / Под общ. ред. И. И. Мазура. — М.: Омега-Л, 2013.
11. Волков И. М., Грачева М. В. Проектный анализ: Продвинутый курс: Учеб. пособие. — М.: ИНФРА-М, 2011.
12. Руководство к Своду знаний по управлению проектами (Руководство РМВОК®). 5-е изд. / Пер. с англ. — М.: Олимп-бизнес, 2014.
13. Грачева М. В., Бабаскин С. Я. Управление проектами: Учеб. пособие. — М.: Экономический факультет МГУ имени М. В. Ломоносова, 2017. — 148 с.
14. Cargill M., O'Connor P. Writing scientific research articles: Strategy and steps. - John Wiley & Sons. – 2009. – 173 p.
15. Reynolds G. Presentation Zen: Simple ideas on presentation design and delivery. – 2nd Edition. – New Riders. – 2011. – 313 p.
16. Наумовець А.Г. Ви віч-на-віч з аудиторією. Дещо про „технологію” наукових доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проєктів. – Київ: Наукова думка. – 2003. – 30 с.

Допоміжна

1. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с.
2. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч.посіб. К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.
3. Якубівський І.С. Набуття, здійснення та захист майнових прав інтелектуальної власності в Україні: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 522 с.
4. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с.

5. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.
6. Коваль І. Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія. К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Полиграф, 2011. 320 с.
7. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 6: Право інтелектуальної власності / за ред. проф. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Х.: ФОП Лисяк Л.С., 2011. 592 с. (Коментарі та аналітика).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

- Web-site Верховної ради України. Законодавство України - <https://zakon.rada.gov.ua/>
- Web-site Міністерства економіки України - <http://www.me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=bb27fb37-4305-4686-9ea0-995d1c10f028&tag=DerzhavnaSluzhbaIntelektualnoiVlasnosti>
- Web-site Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» - <https://ukrpatent.org>
- Web-site Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» - <http://www.uacr.kiev.ua>
- Web-site Всесвітньої організації інтелектуальної власності - <http://www.wipo.int/portal/index.html.ru>